

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ:

інтелектуальна
власність

IP OFFICE

Український національний офіс
інтелектуальної власності та інновацій

2024 рік
І ПІВРІЧЧЯ

Вступ

У процесі набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі сфера інтелектуальної власності залишається одним із пріоритетних напрямів у процесі адаптації національного законодавства до європейських стандартів та практик. Взаємодія з інституціями ЄС, гармонізація норм, забезпечення прозорості й передбачуваності для бізнесу та творців – усе це сьогодні є частиною системної трансформації, яка набирає обертів.

У 2024 році діяльність Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ/IP офіс) у сфері європейської інтеграції була зосереджена на трьох ключових векторах: системній гармонізації національного законодавства з асquis ЄС, формуванні сприятливого правового середовища для розвитку інновацій та посиленні спроможності інституційної системи інтелектуальної власності України. Ці кроки є критично важливими для ефективного проходження переговорного процесу щодо вступу до ЄС.

Пропонуємо огляд ключових подій і рішень, які відбулися у сфері інтелектуальної власності протягом першого півріччя 2024 року: від представницьких заходів до участі в скринінгу Єврокомісії та міжнародних ініціативах.

Початок 2024 року. Прогрес розвитку сфери інтелектуальної власності, виконання рекомендації Європейської Комісії та стан приведення національного законодавства у відповідність до асquis ЄС обговорили [\(↗\)](#) на зустрічі представники УКРНОІВІ з Представництвом Європейського Союзу в Україні. Під час зустрічі йшлося про те, що Україна докладаеть максимальних зусиль для набуття статусу члена ЄС, а інтелектуальна власність є невід'ємним елементом для досягнення цієї мети.

Зустріч в УКРНОІВІ з керівником торгово-економічного відділу Представництва ЄС в Україні Альберто Фернандес-Дієсом та радницею з економічної політики Представництва ЄС в Україні Оксаною Попругою

15 лютого 2024 року. Європейська інтеграція ІР системи є одним із пріоритетів проекту Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності на період до 2030 року, яка розробляється [\[🔗\]](#) представниками УКРНОІВІ, національними та міжнародними експертами за активної участі Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Стратегія розробляється з ініціативи Міністерства економіки України в межах реалізації Меморандуму про взаєморозуміння між Мінекономіки та ВОІВ щодо співробітництва у сфері інтелектуальної власності.

7–8 березня 2024 року. У Брюсселі (Бельгія) відбувся міжнародний семінар «Українська креативна економіка як сфера міжсекторальної співпраці та взаємопідтримки», організований Генеральним директором Європейської Комісії з питань освіти, молоді, спорту і культури (DG EAC). Захід зібрав представників Єврокомісії, ЮНЕСКО, країн-членів ЄС, держав-кандидатів на вступ до ЄС, а також фахівців культурного і креативного секторів. Долучення [\[🔗\]](#) ІР офісу до обговорень із європейськими партнерами стало важливим кроком у поглибленні євроінтеграції та розвитку авторського права як одного з ключових інструментів підтримки стійкості культурного та креативного секторів України в умовах війни.

15 березня 2024 року. Відбулася [\[🔗\]](#) роз'яснювальна зустріч між Україною, Молдовою та представниками Європейської Комісії в межах офіційного скринінгу переговорного розділу 7 «Право інтелектуальної власності». Захід засвідчив високий рівень імплементації Україною acquis ЄС та став важливим етапом узгодження підходів подальшої гармонізації законодавства у сфері ІВ. У складі української делегації участь у зустрічі взяли представники Міністерства економіки України та УКРНОІВІ. Обговорення охопило ключові напрями європейського права інтелектуальної власності – від торговельних марок, патентів і географічних зазначень до захисту комерційної таємниці та авторського права – і підтвердило важливість системної фахової взаємодії з ЄС у межах переговорного процесу щодо членства України.

25–26 березня 2024 року. У Кишиневі (Молдова) відбулася серія заходів за участі делегації Європейського Союзу на чолі з виконавчим директором EUIPO **Жоао Неграо**. Участь у заходах взяло керівництво УКРНОІВІ: директорка **Олена Орлюк** та перший заступник директора **Богдан Падучак**. Ключовою подією став офіційний запуск проєкту EU4IP – нової регіональної ініціативи зі зміцнення прав інтелектуальної власності в Україні та Молдові. EU4IP – спільна ініціатива EUIPO та національних відомств інтелектуальної власності України та Молдови – реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу. Проєкт триватиме 48 місяців і має на меті сприяти ефективному реформуванню ІР системи відповідно до права та практик ЄС. Його стратегічні напрями охоплюють гармонізацію законодавства та практик, посилення інституційної спроможності, впровадження механізмів захисту прав та підвищення обізнаності серед малого і середнього бізнесу, творців та інноваторів. Участь УКРНОІВІ у запуску EU4IP є свідченням системної роботи України над посиленням ІР інфраструктури в контексті виконання рекомендацій Європейської Комісії.

Візит делегації ЄС до Молдови:
участь керівництва УКРНОІВІ у запуску проєкту EU4IP

Захист інтелектуальної власності:
представники Міністерства економіки України
та УКРНОІВІ під час першого раунду переговорів
між Україною та державами ЄАВТ

3–4 квітня 2024 року. Відбувся перший раунд переговорів [🔗](#) між Україною та державами Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) щодо перегляду положень чинної Угоди про вільну торгівлю. Участь у переговорах за напрямом «Захист інтелектуальної власності» взяли представники Міністерства економіки України та УКРНОІВІ. Обговорення охопило широкий спектр питань: від міжнародних угод в IP сфері та аспектів охорони авторського права і суміжних прав до положень щодо патентної охорони, промислових зразків і торговельних марок. Участь УКРНОІВІ в переговорах підкреслює важливість інтеграції положень Угоди з державами ЄАВТ до сучасних європейських стандартів захисту інтелектуальної власності та сприяє зміцненню договірно-правового підґрунтя співпраці з країнами, які є невід'ємною частиною єдиного економічного простору Європи.

24 квітня 2024 року. У межах Українського тижня інтелектуальної власності (IP Week 2024), в IP офісі відбувся форум [🔗](#) «Від моніторингу до захисту: інструменти права інтелектуальної власності». Захід об'єднав представників державних органів, міжнародних організацій, митних і правоохоронних структур, експертного середовища та правовласників задля пошуку ефективних рішень у сфері захисту IP прав. Обговорювалися питання протидії контрафакту, роль митниці, посилення міжвідомчої співпраці – важливі напрями у контексті гармонізації з acquis ЄС і підготовки України до членства в ЄС.

24 квітня 2024 року. Директорка IP офісу **Олена Орлюк** долучилася до круглого столу, організованого Міністерством юстиції Великої Британії та Британським інститутом міжнародного та порівняльного права (BIICL), який був присвячений питанням розблокування інвестицій в Україну. Учасники обговорювали шляхи вдосконалення механізмів захисту прав інтелектуальної власності як передумову для залучення комерційних інвестицій. Очільниця УКРНОІВІ наголосила, що запуск Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні – один із важливих кроків для посилення захисту прав, зміцнення довіри інвесторів та реалізації рекомендацій Європейської Комісії у межах євроінтеграційного процесу.

29-30 квітня 2024 року. Представники УКРНОІВІ взяли участь у 5-й Конференції з питань судової практики у сфері інтелектуальної власності (5th IP Case Law Conference), що відбулася на базі EUIPO. У межах заходу обговорили актуальні виклики в IP сфері, європейську судову практику та захист прав у контексті ШІ, метавсесвіту й географічних зазначень. Українська делегація також провела робочі зустрічі з колегами з EUIPO та Молдови в межах проєкту EU4IP. Така співпраця сприяє гармонізації законодавства України з правом ЄС і зміцненню інституційної спроможності.

1 травня 2024 року. Набрали чинності нові Правила складання і подання заявки на промисловий зразок, затверджені Міністерством економіки України. Документ гармонізує національне регулювання з acquis ЄС, що є частиною зобов'язань України в межах євроінтеграції. Правила передбачають оновлену процедуру подання заявки, експертизи та електронного документообігу, а також надають УКРНОІВІ повноваження перевіряти зв'язок заявників із державою-агресором.

13 травня 2024 року. IP офіс оприлюднив рекомендації щодо процедури внесення вебресурсів до бази WIPO ALERT – міжнародного інструменту BOIB для боротьби з порушеннями авторських прав в інтернеті. На виконання відповідного наказу Мінекономіки, IP офіс розробив зразки документів і пояснення для правовласників щодо включення або виключення вебресурсів із національного переліку сайтів, що викликають занепокоєння щодо дотримання прав ІВ. Це сприятиме міжнародній співпраці у сфері цифрового правозастосування та підсилює євроінтеграційний вектор України у сфері інтелектуальної власності.

13-14 травня 2024 року. Керівництво УКРНОІВІ взяло участь у круглому столі [\[🔗\]](#) «Відкриваємо дані для досліджень про Україну», організованому Інститутом інновацій та конкуренції імені Макса Планка в Мюнхені. Очільниця IP офісу **Олена Орлюк** та заступниця директора **Любов Майданик** представили здобутки та плани організації, обговорили важливість відкритих даних для досліджень у сфері IP, зростання інноваційного потенціалу України попри війну, а також пріоритет євроінтеграції. Під час візиту відбулися також робочі зустрічі щодо зміцнення двосторонньої співпраці у сфері правової IP охорони.

20 травня 2024 року. IP офіс презентував [\[🔗\]](#) каталог ключових рішень Суду Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав. Упорядкована добірка з перекладами рішень та їх резюме допоможе фахівцям краще орієнтуватися в імплементованих положеннях асquis ЄС, уніфікувати тлумачення норм та формувати єдину правозастосовну практику в Україні. Проект має важливе значення для євроінтеграції, оскільки сприяє гармонізації українського законодавства з правом ЄС та його ефективному застосуванню.

Олена Орлюк та Любов Майданик зустрілися з генеральним директором Естонського патентного відомства Маргусом Вігером та іншими представниками відомства

10 червня 2024 року. Відбувся [\[🔗\]](#) робочий візит керівництва Українського IP офісу до Естонського патентного відомства, під час якого директорка УКРНОІВІ **Олена Орлюк** та заступниця директора **Любов Майданик** обговорили з естонськими колегами зміцнення співпраці між відомствами країн Балтії та України. Представники IP офісу обмінялися досвідом щодо управління системами охорони IP, впровадження новітніх технологій, гармонізації з правом ЄС, а також перспектив євроінтеграції, зокрема участі України в Європейській патентній конвенції.

12 червня 2024 року. У межах робочого візиту до країн Балтії керівництво Українського ІР офісу відвідало [\[🔗\]](#) Патентне відомство Латвії, Міністерство юстиції та Міністерство культури Латвії. Представниці ІР офісу провели низку зустрічей, обговоривши поглиблення співпраці між відомствами, гармонізацію національної практики з правом ЄС, розвиток ІР освіти та участь України в євроінтеграційних ініціативах, зокрема EU4IP.

Олена Орлюк та Любов Майданик провели робочу зустріч з директором Патентного відомства Латвії Агрісом Баталаускісом та заступником директора Еріксом Рекісом

14 червня 2024 року. У межах візиту до країн Балтійського регіону директорка УКРНОІВІ **Олена Орлюк** та заступниця директора **Любов Майданик** обговорили [\[🔗\]](#) з керівництвом Державного патентного відомства Литви, Міністерством юстиції та Інститутом патентних повірених виклики інтелектуальної власності, зокрема розвиток інноваційної екосистеми, гармонізацію законодавства з правом ЄС та застосування новітніх технологій, як-от хмарні сервіси, блокчейн і кібербезпека. Особливу увагу приділили розвитку медіації та обговорили успішний литовський досвід. Окрім того, під час зустрічі з представниками Міністерства культури Литви учасники торкнулися впливу штучного інтелекту на авторське право, перспектив креативних індустрій і результатів реформи авторського права в Україні.

19–21 червня 2024 року. Перший заступник директора УКРНОІВІ **Богдан Падучак** взяв участь у 42-й щорічній конференції ЕСТА (European Communities Trade Mark Association) в Антверпені (Бельгія), де у панельній дискусії обговорювалися ключові виклики в інтелектуальній власності, зокрема вплив війни на Україну та ІР сферу. Богдан Падучак наголосив на масштабних руйнуваннях культурної спадщини України внаслідок російської агресії – таких, яких не було з часів Другої світової війни, а також розповів про труднощі у роботі ІР офісу через постійні відключення електроенергії і перебої зі зв'язком. Водночас, він підкреслив зростання кількості заявок на реєстрацію об'єктів інтелектуальної власності у 2023 році, що свідчить про активізацію інноваторів і креаторів навіть в умовах війни. Виступ Богдана Падучака став важливим сигналом підтримки України та її євроінтеграційного курсу в сфері ІР на міжнародній арені.

25 червня 2024 року. Європейський Союз офіційно відкрив переговори про вступ з Україною на міжурядовій конференції в Люксембурзі.

Кінець червня 2024 року. Відбулося перше засідання Наглядового комітету проекту EU4IP щодо зміцнення прав інтелектуальної власності в Україні та Молдові, що об'єднало представників Європейської Комісії, EUIPO, EPO, WIPO та національних ІР офісів країн-учасниць. Під час зустрічі було узгоджено важливі документи для подальшої реалізації проекту: Загальний робочий план імплементації EU4IP, який окреслює загальну стратегію на наступні чотири роки, та 1-й робочий план, у якому детально описано заходи, що матимуть місце протягом наступних 18 місяців реалізації проекту (з 1 липня 2024 року по 31 грудня 2025 року).

Богдан Падучак з учасниками 42-ї щорічної конференції ЕСТА